

Το Πολιτικό Σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Ενότητα 5^η : Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Γεώργιος Ανδρέου
Τμήμα Πολιτικών Επιστημών

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Περιεχόμενα ενότητας

1. Ίδρυση Ευρωπαϊκού Συμβουλίου
2. Σύνθεση
3. Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου
4. Αρμοδιότητες του Προέδρου
5. Συνεδριάσεις
6. Αρμοδιότητες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου
7. Μείζονα πολιτικά ζητήματα

Σκοποί ενότητας

- Να αναλυθεί ο ρόλος που επιτελεί το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Ένωση καθώς και η φύση και το εύρος των λειτουργιών που αυτό επιτελεί.
- Να περιγραφεί ο θεσμικός ρόλος, η διαδικασία εκλογής και οι αρμοδιότητες του προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Ίδρυση (1/2)

- Δεν περιλαμβάνεται στην Συνθήκη της Ρώμης (αρκούσε η εμπλοκή των Υπουργών Εξωτερικών).
- Πρώτη άτυπη συνεδρίαση το 1961 (Ντε Γκώλ για να αποφύγει την Επιτροπή).
- Περιστασιακές συναντήσεις μέσα στη δεκαετία του 1960.
- Πρώτη σημαντική συνάντηση → Χάγη 1969.
- Θεσμοθετήθηκε το 1974 σύνοδος Παρισιού.

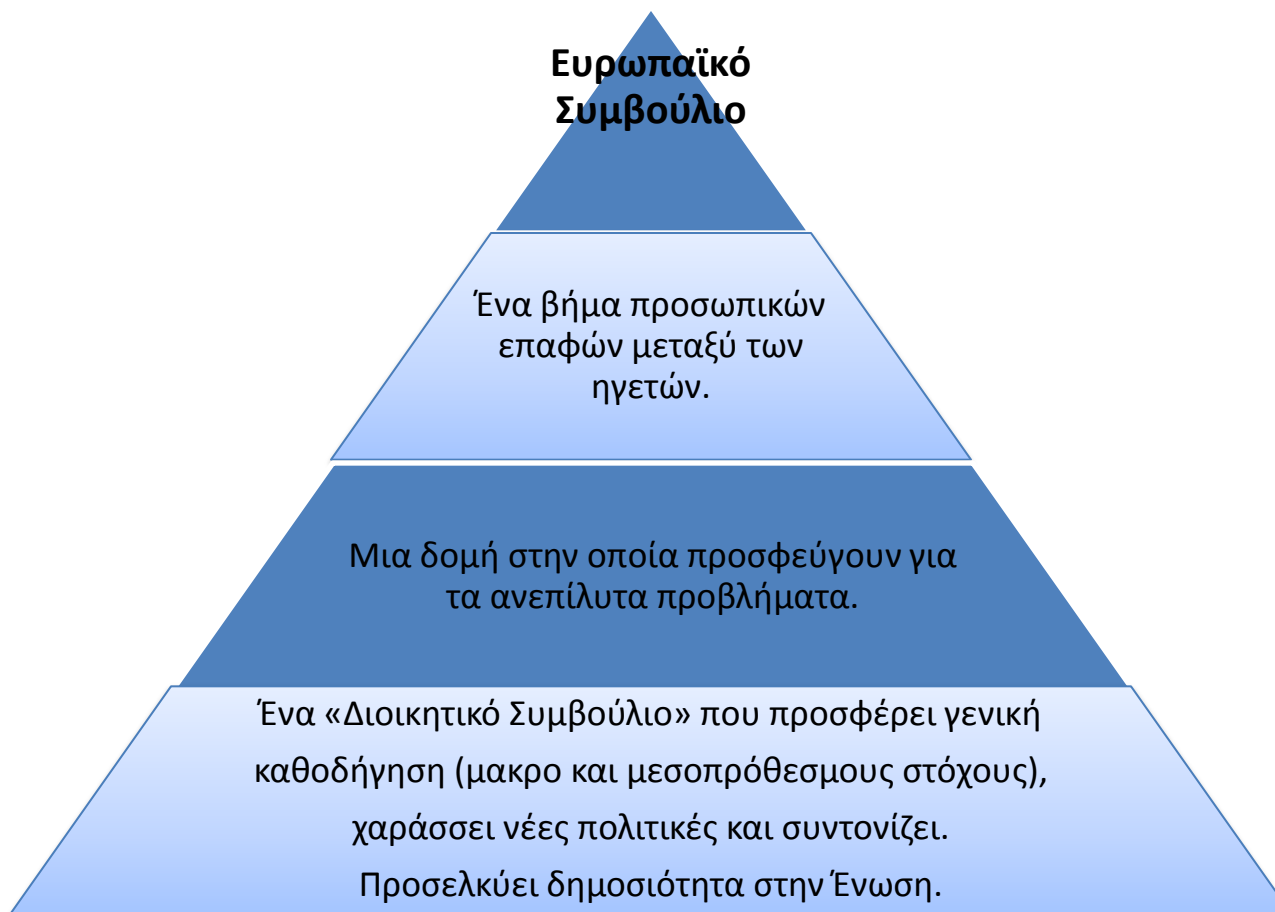

Ίδρυση (2/2)

- Πρώτη νομική αναγνώριση → Ενιαία Πράξη
- Θεσμική κατοχύρωση → Μάαστριχτ
- Η συνθήκη της Λισσαβόνας το μετατρέπει σε θεσμικό όργανο.
- Παράλληλα ορίζει ένα μόνιμο Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (2 ½ έτη) με αρμοδιότητες συντονισμού και εκπροσώπησης.

Ιεράρχηση Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

Σύνθεση- άρθρο 15

- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο απαρτίζεται από τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών, καθώς και από τον πρόεδρό του και τον πρόεδρο της Επιτροπής. Ο ύπατος εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας συμμετέχει στις εργασίες του.

Νέος θεσμός- ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκλέγει τον πρόεδρό του με ειδική πλειοψηφία για δύομισι έτη, η δε θητεία του είναι άπαξ ανανεώσιμη. Σε περίπτωση κωλύματος ή σοβαρού παραπτώματος, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο μπορεί να τερματίσει τη θητεία του προέδρου του με την ίδια διαδικασία.

Αρμοδιότητες του προέδρου (1/2)

- Ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου:
 - α) προεδρεύει και διευθύνει τις εργασίες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,
 - β) μεριμνά για την προετοιμασία και τη συνέχεια των εργασιών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σε συνεργασία με τον πρόεδρο της Επιτροπής και βάσει των εργασιών του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων,
 - γ) καταβάλλει προσπάθειες για να διευκολύνει τη συνοχή και τη συναίνεση στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,
 - δ) παρουσιάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έκθεση μετά από κάθε σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Αρμοδιότητες του προέδρου (2/2)

- Ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ασκεί, υπό την ιδιότητά του αυτή και στο επίπεδό του, την εξωτερική εκπροσώπηση της Ένωσης σε θέματα που άπτονται της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων του ύπατου εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας.
- Δεν μπορεί να ασκεί εθνικό αξίωμα.

Συνεδριάσεις

- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνέρχεται δις εξαμηνιαίως, συγκαλούμενο από τον πρόεδρό του. Όταν το απαιτεί η ημερήσια διάταξη, τα μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου δύνανται να αποφασίσουν ένας υπουργός να επικουρεί έκαστο μέλος, ο δε πρόεδρος της Επιτροπής να επικουρείται από ένα μέλος της Επιτροπής. Όταν το απαιτεί η κατάσταση, ο πρόεδρος συγκαλεί έκτακτη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

- 4 Συνεδριάσεις τον χρόνο (δύο τακτικές στο τέλος του εξαμήνου), μία εαρινή (για την εφαρμογή της ατζέντας της Λισσαβόνας) και μία φθινοπωρινή (απασχόληση).

Αρμοδιότητες- άρθρο 15

- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο παρέχει στην Ένωση την αναγκαία για την ανάπτυξή της ώθηση και καθορίζει τους γενικούς της πολιτικούς προσανατολισμούς και προτεραιότητες. Δεν ασκεί νομοθετική λειτουργία.

Αρμοδιότητες - γενικά

- Ένα πολιτικό όργανο
- Επιλαμβάνεται των ανεπίλυτων θεμάτων σε κατώτερο επίπεδο.
- Λαμβάνει, επί της ουσίας, τις σημαντικές πολιτικές αποφάσεις – προσχώρηση, δημοσιονομικές προοπτικές, αναθεωρήσεις, κυρώσεις συνθηκών κλπ.

Αρμοδιότητες

- Κυρώσεις σε κράτος μέλος.
- Προτείνει τον Πρόεδρο της Επιτροπής.
- Διορίζει τον ύπατο εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας.
- Αποφασίζει για τη σύγκληση Συνέλευσης για την αναθεώρηση της Συνθήκης – εξετάζει τις περιπτώσεις αδυναμίας κύρωσης της συνθήκης (άρθρο 48).
- Θέτει κριτήρια επιλεξιμότητας για νέες προσχωρήσεις.
- Εξετάζει αρχικά και δίδει προσανατολισμούς σε αιτήματα αποχώρησης από την Ένωση.
- Εξετάζει κατ' έτος την κατάσταση της απασχόλησης στην Ένωση και εκδίδει σχετικά συμπεράσματα (148 ΣΛΕ).
- Ορίζει τον πρόεδρο, αντιπρόεδρο και λοιπά μέλη της εκτελεστικής επιτροπής της ΕΚΤ (283 ΣΛΕ).

Αρμοδιότητες στην εξωτερική δράση και ΚΕΠΠΑ

- Καθορίζει τα στρατηγικά συμφέροντα και τους στόχους της Ένωσης (στην εξωτερική δράση).
- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσδιορίζει τα στρατηγικά συμφέροντα της Ένωσης, ορίζει τους στόχους και καθορίζει τους γενικούς προσανατολισμούς της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων που έχουν συνέπειες στην άμυνα. Εκδίδει τις απαιτούμενες αποφάσεις.
- Εάν αυτό επιβάλλεται από τις διεθνείς εξελίξεις, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου συγκαλεί έκτακτη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τον καθορισμό των στρατηγικών κατευθυντηρίων γραμμών της πολιτικής της Ένωσης ως προς τις εξελίξεις αυτές.

Πολιτική άμυνας

- Αποφασίζει για τον προοδευτικό προσδιορισμό κοινής αμυντικής πολιτικής της Ένωσης. Η κοινή αμυντική πολιτική θα οδηγήσει στην κοινή άμυνα όταν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο λάβει σχετική απόφαση με ομοφωνία.

Τα μείζονα ζητήματα του Ευρωπαϊκού πολιτικού συστήματος

- Προτάσεις υπέρβασης των σημερινών αδιεξόδων
 - ✓ Ενισχυμένη συνεργασία
 - ✓ Μεταβλητή γεωμετρία
 - ✓ Ευρώπη à la carte
- Το δημοκρατικό έλλειμμα – πραγματικότητα και μύθος
- Υπάρχει / μπορεί να υπάρξει «ευρωπαϊκός Δήμος»;

Βιβλιογραφία

- Μαραβέγιας, Ν. και Μ. Τσινισιζέλης (επιμ.) (2007), *Νέα Ευρωπαϊκή Ένωση. Οργάνωση και Προοπτικές*, Αθήνα: Εκδόσεις Θεμέλιο.
- Πλιάκος, Α. (2006), *Δίκαιο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τόμος 1, περί θεσμών*, Αθήνα: Εκδόσεις Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.
- Bache, I., S. George and S. Bulmer (2011), *Politics in the European Union (Third Edition)*, New York: Oxford University Press
- Hix, S. (2009), *Το πολιτικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο.
- Nugent. N. (2012), *Πολιτική και διακυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση*, Αθήνα: Εκδόσεις Σαββάλας.
- Peterson. J. and Shackleton . M. (eds.) (2002), *The Institutions of the European Union*, London: Oxford University Press.
- Wallace, H., M. Pollack, and A.Young (eds.).(2010), *Policy Making in the European Union (Sixth Edition)* , London: Oxford University Press.

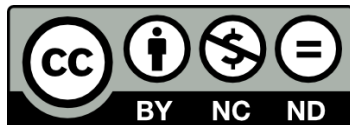
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Γεώργιος Ανδρέου. «Το Πολιτικό Σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο».
Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS397/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Μαρία Ραμματά
Θεσσαλονίκη, χειμερινό εξάμηνο 2014-2015

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

